

ניבים עלון קיבוץ געש

גיליון מספר 1886/17 19 למאי 2019. עורכת: קרינה פלדמן

לזכרה של חברתנו יפה ברקן ז"ל. יהי זכרה ברוך

אירועי יוני 2019
ועדת תרבות:

1.6- הצגה לילדים לכבוד
חודש הספר העברי

8.6 - טקס הבאת
הביכורים (ערב חג
שבועות)

13.6-14.6 - טיול עם
לינה בחאן 'אלעל' (תלויה
רשימה להרשמה)

20.6 - הרצאה לכבוד
חודש הספר העברי

28.6 - ערב פתיחת הקיץ

חגיגות האירוויזיון במדינתנו הסתיימו. צפיתי בכל שלושת השלבים ואני חייבת לציין שחשתי גאווה גדולה, לראות כיצד המפיקים של האירוע הציגו את ישראל לעולם ובכלל, כל האירוע הזה היה מתוקתק ברמה מאוד גבוהה, מה שהראה לי בפעם המי יודע כמה, שאנחנו מדינה כל כך קטנה עם יכולות אדירות! תודה לנטע ברזילי שעזרה למדינה שלנו להראות לעולם שגם אנחנו יכולים להרים אירוע בסדר גודל (מדובר על מעל 200 מיליוני צופים ברחבי העולם) כזה ולהשווץ במדינה היפה שלנו.

אוטוטו הקיץ מגיע אלינו עם טמפרטורות גבוהות. חג השבועות עומד בפתחינו, ואם תביטו על אירועי התרבות, תוכלו לראות שהולך להיות לנו חודש גדוש בפעילויות.

בסוף החודש, קיבוץ געש, יארח את פסטיבל המוסיקה השנתי שמופק ע"י מועצת חוף השרון. בפסטיבל יהיו אומנים רבים, כדאי לעקוב אחרי ההופעות.

תודה גדולה לכל כתבי מערכת ניבים, תודה שעזרתם לי להוציא גיליון נוסף.

מבקשת שוב מהחברים שרוצים לכתוב, ליצור עמי קשר. אשמח לכתבים נוספים על מנת להעשיר את התכנים. תודה לשוש הר נוי על ההגהה.

קריאה נעימה

לפני כשלושה שבועות בית געש, נפרד מחברתנו היקרה, יפה ברקן ז"ל. יפה נפטרה לאחר מחלה ארוכה וממושכת. יפה תיזכר עבורי כאישה עדינה, נעימה, תופרת בחסד, יוצרת עבודות יד מיוחדות. עבודות צבעוניות. כל תיקון קטן שהיה לי עבורי או עבור הילדים, תמיד פניתי ליפה וקיבלתי שירות יסודי, מהיר ומדויק. בתקופות שחלתה ולא יכלה לעבוד, מצאתי את עצמי, מחכה לה שתבריא על מנת לתת רק לה לבצע את התיקונים שהייתי צריכה.

אף פעם לא חשבתי לחפש תופרת אחרת, זו בכלל לא היתה אופציה עבורי. עד שלפני שנה, יפה אמרה שלא תוכל לתפור לי את המצעים שביקשתי. החלטתי שאני בכל זאת מחכה לה, לצערי היא לא תספיק כבר לתפור לי את המצעים שרציתי.

יהי זכרה ברוך. מזמינה אתכם לקרוא את ההספדים המרגשים של בני המשפחה. לא הכרתי את יפה בצורה מעמיקה, אך דרך ההספדים אני לומדת להבין כמה שיפה היתה אישה מיוחדת, אחרת. נשלח מכאן את תנחומינו למשפחת ברקן.

ובמעבר חד, חגגנו יום הולדת 71 למדינה המטורפת, האהובה שלנו. צוותי החג הכינו עבורנו טקסים לזכר יום השואה והזיכרון. את חגיגות יום העצמאות פתחנו בזיקוקי דינור מרהיבים, ריקודי עם סוערים. (ממש נחמד לראות, כיצד המעגל הולך וגדל משנה לשנה ברקדנים).

פינת הדובדבן/פיצ'י לייבוביץ':

ראשית אני רוצה להודות לענף הדשא- יורי.

אני בוחר להעניק את הדובדבן לצוות בית התינוקות בניהולה של קטי רובינסקי.

צוות בית התינוקות הוא נקודת פתיחה לחינוך האיכותי של ילדנו, צוות מסור, קשוב ותמיד נכון לייעץ וללמד.

מאחל לצוות הנהדר להמשיך בנתינה ואהבה.

**"אמא שלה, ניצולת
השואה היתה
נותנת לה פה ושם
קצת כסף, כדי
שתקנה "אוכל
לילדים". אמא
לקחה את הכסף
וקנתה בו מזון
רוחני. היא קנתה
לנו לגו, פליימוביל
וכל סוג מוכר של
משחק הרכבה"**

או בעליית הגג, עם רעש הגלים ברקע. בגיל 16, כך סיפרה לי, התחילה לעבוד בשמירה על ילדים, וחסכה פרוטה לפרוטה כדי לקנות לעצמה את מכנסי הג'ינס הראשונים בחייה.

כשהפכה בעצמה לאמא, זכרון המחסור שבו גדלה יצר אצלה צורך כביר לתת.

אמא שלה ניצולת השואה היתה נותנת לה פה ושם קצת כסף, כדי שתקנה "אוכל לילדים". אמא לקחה את הכסף, וקנתה בו מזון רוחני. היא קנתה לנו לגו, פליימוביל, וכל סוג מוכר של משחק הרכבה. היא קנתה חומרי יצירה מכל המינים, כולל חומרים שבקיבוץ אף אחד לא הכיר. היא קנתה פאזלים, משחקי קופסא, ספרים, כלי נגינה, ובובות מכל הסוגים. היא אספה מסמרים, כפתורים, תחרות, וצדפים, ומילאה בהם קופסאות וארגזים. היא תפרה לנו תחפושות עטירות מלמלה, של נסיכות ופיות. היא הקיפה אותנו בשפע צבעוני, מגוון ויצירתי. יום אחד, רכזת החינוך של קיבוץ כרמיה, שם גרנו, באה לבקר והזדעזעה ממה שראתה. היא לקחה את אמא לשיחה.

והודיעה לה שהיא מפנקת ומקלקלת אותנו. ששום יצור תבוני ויצרני לא יצמח מתוך בלאגן שכזה. היא הנחתה אותה לסגור את כל השפע בארון, ולהוציא בכל פעם רק דבר אחד.

קשה לי לעמוד כאן ולדבר על אמא שלי. אני לא יודעת איך לספר בקצרה כל מה שיש לי לומר לה, ועליה.

הסיפורים של אמי על ילדותה היו ציוריים ומלאי קסם, כמו הציורים של נחום גוטמן שהיא מאד אהבה. אבל היה בסיפורים גם צד קשה. אמא גדלה בתנאים לא פשוטים, והקושי הסתתר בין השורות.

אמא גדלה בשכונת עג'מי ביפו. ההורים שלה - דוד ולובה - נפגשו אחרי המלחמה במחנה עקורים באירופה. שם גם נולדה אחותה הגדולה של אמא, טובה. הם עלו ארצה, ושוכנו עם עוד כמה משפחות בבית ערבי ביפו שתושביו ברחו. אמא זכרה את הבית הזה בגעגועים כל חייה. בימי הגאות, היו מי הים מלככים את גדר הבית.

אמא סיפרה כי סבא וסבתא לא קנו לה בכל ימי ילדותה שום צעצוע, ספר או משחק. גם בגלל שלא היה כסף בבית, וגם בגלל שהדברים הקשים שהם עברו בשואה גרמו להם להחשיב משחקי ילדות לשטויות... אמא היתה ילדה חולמנית ויצירתית, והיתה משחקת במקלות ובאבנים ויוצרת בהם עולמות שלמים. כשגדלה מעט, הפכה לתולעת ספרים והיתה מבקרת בכל הספריות שבסביבה ומבלה שעות בקריאה על גדר הבית

פרידה מאמא יפה/ מאת ליאת

החיים של אמא לא היו קלים. אביה, אמה ואחותה היחידה מתו בהיותה צעירה והיא נותרה יחידה למשפחתה. הבית שאהבה ושבו גדלה ביפו נהרס עד היסוד.. במשך שנים היא התמודדה עם צללים מהעבר, ועם מחלות שהגבילו את צעדיה, הקשיחו את אצבעותיה, והיא נאבקה בהן כל השנים והמשיכה ליצור. תמיד המשיכה ליצור, זה נבע מתוכה. היא היתה יצירתית בצורה מדהימה. אבל המאבק גבה מחיר. היא היתה פחות שמחה. והיה לה קשה לקבל מאיתנו בחזרה.

יש רגע אחד קטן שאני נתתי לאמא, ואותו רציתי לזכור, וגם לשתף.

אמא אהבה מאד את השיר "בלקבירד" של הביטלס. בכל פעם שהשיר הזה היה מתנגן היא היתה מזדקפת ואומרת, איזה שיר יפה! אני כל כך אוהבת את השיר הזה!....
בחתונה שלי, ברגע מסוים, ניגשתי וביקשתי מהדי-ג'יי לנגן את השיר. ואז רצתי מהר והתיישבתי לא רחוק ממנה.
טוב, אתם תסכימו איתי שזה לא בדיוק השיר שרץ הכי חזק בחתונות.

המשך בעמוד הבא

אמא החשיבה מאד את החינוך הקיבוצי, אבל זו היתה הנחיה שהיא פשוט לא יכלה לעמוד בה. שום יועצת חינוך לא יכלה לדכא את התיקון האדיר הזה, שהיא עשתה לימי ילדותה.

אמא ביקשה לתת לי הכל. היא נתנה לי, כמו מתנות קטנות, את כל מה שהיא אהבה.

היא נתנה לי את סיימון וגרפונקל, את חווה אלברשטיין, את הביטלס. את לאונרד כהן. היא נתנה לי את נחום גוטמן, ואת נתן אלתרמן. היא הכירה לי את אריך קסטנר ואת אסטריד לינדגרן. היא שמה לי ביד את "מאה שנים של בדידות", ואת "אל תגע בזמיר". היא לימדה אותי לרקום ולתפור, וליצור בכל חומר אפשרי. וכשהייתי קטנה ופחדתי להשאר בלילה לבד בבית הילדים, היא היתה מבטיחה שאם אלך לישון, היא תבוא בלילה ותשאיר לי ציור. והיא תמיד באה. נשארו לי מאותה תקופה ערמה של מכתבים קטנים, עם סיפורים וציורים צבעוניים.

אמא לא נתנה רק לי. היא תפרה תחפושות לכל החגים וההצגות. היא סייעה לכל מי שביקש עזרה בתפירה, והיתה גאה מאד בכך שיכלה, גם בהיותה חולה, לתקן מדים לחיילות ובגדים לכל מי שנזקק לכך. היא לא עשתה את זה רק בשביל הכנסה, זה היה חשוב לה ונתן לה המון סיפוק.

Blackbird:

מילים: John Lennon / Paul McCartney

*Blackbird singing in the
dead of night
Take these broken wings
and learn to fly
All your life
You were only waiting for
this moment to arise*

*Blackbird singing in the
dead of night
Take these sunken eyes
and learn to see
All your life
You were only waiting for
this moment to be free*

*Blackbird fly, blackbird fly
Into the light of the dark
black night*

*Blackbird fly, blackbird fly
Into the light of the dark
black night*

*Blackbird singing in the
dead of night
Take these broken wings
and learn to fly
All your life You were only
waiting for this moment to
arise*

כשהצלילים הראשונים של השיר נשמעו, אמא הזדקפה כמו תמיד, ואמרה, איזה שיר יפה! אני כל כך אוהבת את השיר הזה!... היא הסתכלה מסביב בפליאה, התבוננה בחתונה ובאנשים השמחים מסביב, ואני התבוננתי בה. אמא היתה תמימה, היא לא חשדה בי שניגנתי את השיר. זה היה לה טבעי שהוא יתנגן פתאום. ויכולתי לראות שהיה לה מין רגע כזה, כמו שיש לכם כשאתם במקום טוב, וכל מי שאתם אוהבים נמצא לידכם, ופתאום יש ברקע את השיר שאתם הכי אוהבים, ואתם נושמים עמוק. רגע של אושר. קסם וחסד.

זה היה רגע קטן שהרגשתי יחד איתה. רגע שנתתי לה.

אמא יקרה, אני מאמינה שאת עכשיו במקום טוב, מוקפת במשפחה שלך ובאנשים אחרים שאת אוהבת. את לא סובלת יותר. ואולי יש אפילו שיר של הביטלס ברקע. אני אוהבת אותך. תנוחי בשלום ובשלווה.

חברתי לדרך / מאת אפרים ברקן

ב"עג'מי של שנות ה-50, בסמטאות של פשע וסמים, הסתובבה לבד ילדה בלונדית קטנה, גם בשעות הלילה, והגיעה תמיד בשלום לביתה. לעולם התחתון של יפו היה "קוד אתי" ברור: לא נוגעים בדיירי השכונה, "הם משלנו". פעם שוטרים סמויים התמקמו בבית, לתצפת על השכנים ממול, כדי לסכל איזו עסקה קרובה. אחרי זמן מה הגיע הילד של השכנים הנ"ל, כדי לשאול אם השוטרים אולי רוצים לשתות קפה. צלילי הילדות היו פעמוני כנסיות, וקולות ה"מואזין" שבקעו מן המסגדים. קיבוצניקית, חבירה מאד קרובה של ההורים, עוד ממחנה העקורים באירופה, היתה מבריחה מדי פעם תרנגולת, בימי ה"צנע", כדי שלילדה יהיה מרק עוף. די מוקדם אחרי שהכרנו, יפה לקחה אותי לראות את בית ילדותה, לא רחוק ממסעדת "יונס". כשהגענו יפה נעמדה במקום וסרבה להאמין: אין בית! זה מאד כאב לה. מאד. כל כך רצתה לשתף אותי בעולם שהיה שלה, להראות לי כל פינה, ולקחו לה את זה. ושאר רה הזררווח.

ברגע שיפה קיבלה את מדי הצבא, היא הבינה שעליה להפעיל את כישורי התפירה שלה, כדי להתאים אותם למידותיה הפיצפוניות. היא חיפשה פירצה בגדר של "מחנה 80", יצאה לתחנת האוטובוס, ושם נתקלה בשתי "מכיות", שהבחינו בה. יפה שמעה אותן מסתודדות: "תגידי לי, זאת לא טירונית שלנו?" אמרה אחת. "נראית לך?" ענתה השנייה, "ציפלוחה כזאת? לא, זאת בטח גדנעית". אולי באותו רגע ממש, יפה החליטה שתמיד תעזור לכל חיילת או חייל אחרי הגיוס, שזקוק דחוף להתאמת מדים.

יפה נולדה ליד הים, ביפו הנטושה, ב-3 במאי 1949. מבעד לחלון, בחדרה בעליית הגג, יכלה לראות את הים. נוף ילדותה שכל כך אהבה. בלילות, המציאה כל מיני פטנטים כדי שתוכל לקרוא עד שעה מאוחרת, מבלי שהוריה יבחינו באור מתחת לדלת, כי הם אסרו עליה פעילות "מפוקפקת" זאת, מפחד שהיא "תקלקל את העיניים".

חברתי לדרך / מאת אפרים ברקן

אבל שנראה כמו ההכי מכוער שבדמויות שמסתובבות במחזות של חנוך לוין. יפה אהבה את הוריה, היא הבינה אותם: הם רצו רק את הטוב בשבילה, ולכן היא עזבה את הבית מוקדם ככל האפשר.

היא עוד תגיע לתפירה, אבל קודם, הגורל החליט להתערב לטובתה.

בבית הספר פגשה במורה הדסה בן משה, ובמדריכים כמו האחים אליגון. (עודד אליגון היה לשופט בית משפט שנים מאוחר יותר).

קאדר מחנכים ישראלי שורשי, כמו שהיה פעם.

המורה והמדריכים פתחו לה את עולם הספרות והכתיבה, ציור, מוסיקה, וטיולים ואהבת הארץ, ומה לא...

בחג העשור של מדינת ישראל, והיא בת 9 – 10, הגיעה יפה למקום הראשון בתחרות ציור ארצית לילדים, ונסעה עם המורה הדסה לירושלים, לקבל את המדליה.

הן נסעו ברכבת, בתוואי הישן לירושלים, וטיילו ואכלו בעיר. החוויה הזאת תשאר איתה כל חייה.

המדליה עוד אצלנו, כמו גם שני ציורים יפייפים של המורה, שהפכה מאוחר יותר לציירת.

מישהו רצה שמהר מאד לא ישאר זכר מכל השכונה הנטושה הזאת, וכל החורבות נלקחו לקרקעית הים, כדי להגדיל את החוף.

כמה שנים קודם, הוריה של יפה, יחד עם עוד עולים חדשים, הוסעו לבתים האלה. שם נאמר להם: "בבקשה, תסתדרו ביניכם".

אמא לובה מיד תפסה פיקוד: "דויד, (האבא), תעמוד שם, בדלת ההיא, אני כאן, בחדר הזה, זה שלנו!! שאף אחד לא יעבור! תפסנו את החדרים הכי טובים".

לובה נולדה בוילנה, "ירושלים דליטא". קהילה יהודית מפוארת. היא היתה חבירה ב-BUND. בארץ המשיכה את הקשר איתם, ושרה במקלה שלהם.

בארץ, ההורים דיברו כמעט רק באידיש, ויפה ספגה את האידיש העסיסית שלהם, שפה שהיא מאד אהבה.

אבל הם לא רצו שיפה תשלים את לימודיה בתיכון: "יותר חשוב ללמוד תפירה". יותר מאוחר ניסו לשדך לה מישהו ממשפחה עשירה,

חברתי לדרך / מאת אפרים ברקן

היא גם עבדה שעות אין ספור, ימים כלילות, בתפירת התלבושות, בהמון הפקות שעשינו בקיבוץ כרמיה, ויותר מאוחר בגעש.

יפה היתה שונה. מיוחדת. מוכשרת בצורה מדהימה.

עכשיו היא ישנה. כמו שרצתה. בשקט. כבר לא סובלת.

בפראפרזה על אלתרמן, אפשר להגיד:

"היו יפות ממנה, אבל יפה כמוה אין". (יפה במלעיל).

אפרים

בסיום לימודיה יפה הצטרפה לגרעין של תנועת "הצופים", שעבר הכשרה בקיבוץ יפעת, ולאחר מכן הצטרף לקבוצת שילר, כגרעין השלמה.

זכור לה שהיתה שם רק משפחה אחת של ארגנטינאים, שנהגו בשבתות לארגן ASADO. הותיקים ה"ייקים" הביטו במחזה חיוורים, המומים ופעורי פה. "מיהם הברברים האלה?!" שאלו.

לאחר "מלחמת ששת הימים", במסגרת הצבא, שרתה ב"נחל גולן", ברמה, קרוב לגבול הסורי. האחוזות שלא הפכה לקיבוץ, ופורקה מאוחר יותר.

הפרק הבא היה במשרד החקלאות, בו עבדה כפקחית כותנה,

ועשתה קילומטרים בשדות עמק בית שאן, הידוע ב"חמימותו",

תוך רדיפה אחרי "הזחל הורוד".

יפה תמכה בי לאורך כל הדרך, והקריבה המון כדי לאפשר לי לשחק בתיאטרון, ולנסוע לפסטיבלים בעולם, לא פעם כשמצבה לא היה הכי טוב. היא לא הסכימה בשום אופן שאוותר על נסיעות או על תכניות כלשהן.

יונתן נפרד מדודה יפה/ מאת יונתן ברקן

סיפור על פעם מתקופה אחרת של יפו או כרמיה או געש של פעם. וכשאני הייתי מדבר, תמיד היית מהנהנת. לא תמיד הצלחתי להבין אם זה הנהון של הסכמה או שאת פשוט לא רוצה להתווכח אבל תמיד זה היה נגמר בחיוך. ככה אני ארצה לזכור אותך, את דודה שלי יפה שצוחקת ומחייכת ומסיטה את המבט הצידה כשהיא צוחקת - כאילו לא מיישרת מבט עם הצחוק ומניפה את היד בנושאלאנט-אולי קצת מתביישת, אולי זה החינוך, לא לצחוק עד הסוף ואולי רק רצית להשאיר אותו עם טעם של עוד ומבט בעיניים של כן...כן... אני יודעת.

אולי זאת רק הייתה עוד אחת מהדרכים של דודה שלי יפה לקחת אותנו לעולם שלה: עולם מופלא של קסם ויצירה, מלא צבעים ובדים ומשיכות מכחול של צבע על משי ובובות שקופצות מקרונות רכבת מהוילון על הקיר ופילים ממולאים. כל ביקור בחדר עבודה שלך, היה כמו להכנס לממלכה קסומה.

המשך בעמוד הבא

דודה שלי יפה - ביום חמישי האחרון, רצה הלו"ז וסיימתי את היום שלי ביפו. אולי זאת סתם הייתה תחושה פנימית אבל עצרתי שם לכמה דקות, ישבתי על ספסל, עוצר לרגע לנשום את הים מול השקיעה ואת הסיפורים שלך על הילדות ביפו שפתאום חזרו אלי. את חלקם שמעתי ממך, את חלקם מהבנות והמשפחה בקונסטלציה כזאת או אחרת. גם באותו רגע, כשאולי ידעתי או לא ידעתי שאנחנו עושים איזושהיא סגירת מעגל כאילו ישבת שם איתי, בשקיעה של יפו וזכרתי אותך מחייכת. חזרתי אחורה לשיחות שלנו שתמיד נגמרנו בחיוך - בכלל לא משנה על מה דברנו. היינו יכולים לדבר על אקטואליה או משהו ששמעת ברדיו באותו יום או על הקיבוץ או עלינו או על כל דבר אחר בעולם.

זה תמיד התחיל ב"תגיד רצית לשאול אותך משהו" למרות שהיה ברור שאין שם שום סימן שאלה בסוף המשפט ומיד תגיע אמירה מאוד ישירה שתגלוש לשיחה מלאה צחקוקים ומשם לאינפוסטים מאוד מדויקים שיזמינו סיפור.

יונתן נפרד מדודה יפה/ מאת יונתן ברקן

שזה פשוט עבר בכל מה שעשית ויצרת. אז ככה ביום חמישי האחרון, כשישבתי ואולי כבר קצת נפרדתי ממך, ביפו שאהבת לספר לי עליה בשקיעה, חזרתי לרגע לממלכה הקסומה של יפה. וקצת כמו אבקת קסמים, פזרת את הצחוק והשמחה והישירות שלך בכל מה שעשית ויצרת והשארת לנו המון תזכורות לזה שמסתכלות עלינו כמעט בכל חדר בבתים של חברים ומשפחה, כי תמיד ידענו שכשמישהו עובר דירה או מוליד ילד – יהיה בבית הזה משהו שאת יפה יצרת ועכשיו אני פשוט מסתכל על הבובה שמציצה מחלון של רכבת בד או בובת פיל שאיזה ילד מחבק ומרגיש שהשארת לנו שם קצת מהאבקת קסמים שלך: מהצחוק עם המבט המבויש טיפה, מהנכונות הגדולה תמיד לעשות בשביל אחרים ובעיקר בשביל לחלק לכולם חלק קטן מהממלכה הקסומה שבה אתה יכול להיות מי שאתה רוצה ולהיות מה שבא לך – אבל רק תהיו שמחים.

הולכים עד הסוף במסדרון של הקומונה ומגיעים לחדר של יפה - ושם, בתוך העולם הזה של זוגמאות של בגדים ותמונות וסרטי מדידה שנראו כאילו הבאת אותם מאיזה סרט תקופתי ומלא מלא דברים שאוטוטו יהפכו למשהו אחר והרדיו דולק ברקע ואנשים מדברים בקולי קולות על עוד איזה דיון לא חשוב על כלום או סתם מוזיקה, שם הכל היה מתחבר ושם פתאום היה הגיון.

ופתאום חלקים קטנים של בד או חומר היו משתלבים עם סיפור או שיחה והיה סדר בעולם. שם, בממלכה הקסומה של יפה, בחדר הקטן בקצה הקומונה, יכולת להיות מה שרצית. בכלל לא משנה אם הגעת בגלל קפל במכנס שצריך דחוף דחוף דחוף ויפה כמובן הייתה עוזבת את כל העיסוקים האחרים וחוזרת איתך רגע למציאות של תיקון ולאט לאט ככל שהתיקון היה מתקדם המציאות הייתה קצת מתפוגגת וקצת מהקסם של החדר של יפה היה נכנס לכל השאר. בעיקר כי עם יפה יכולת להיות מה שאתה רוצה ומי שאתה רוצה ותעשה מה שעושה לך טוב והעיקר שתהיו מאושרים וכל השאר לא משנה. היו פעמים שאמרת לי את זה בשיחות והמון פעמים

יפה יקרה שלי, שלנו,

לא! לא! סליחה – לא יפה סתם –
דודה יפה!

גיסה, דודה, חברה – את מושג – את הרבה מעבר, את הרבה יותר! יונתן שלנו העניק לך את השם "דודה יפה" כשאך החל לדבר, וכל חיך כך קראנו לך – דודה יפה – כי יצקת לחיינו בתואר הזה המון המון משמעויות.

ילדים במשפחה היית מגשימת חלומות. כל רעיון שהעלו, כל דבר שביקשו, כל אביזר למשחק, בגד או תפאורה להצגה, לחג, לתחפושת, את ורק את יכולת להמציא, להכין, לתפור וליצור – ועשית זאת באהבה גדולה. כל "הקמה" אצלך הייתה חוויית יצירה והרפתקה. כל גחמה מקטנה ועד גדולה – כולנו ידענו שאצל דודה יפה ניתן להגשימה.

ובשקט שלך, ברוגע, ביכולת ההקשבה וההכלה, בעצה המועילה ללא זיק של ביקורת או שיפוטיות לגבי הרעיון או הרצון, זרמת עם כל מה שהעלינו בדעתנו, ויצרת והגשמת אותן בהתלהבות ושמחה גדולה, ובאהבה שיצקת לעשייה הזו.

בחנוכה איתך, הילדים היו מכינים למפיונים מיוחדים במינם, בפורים – כל רעיון לתחפושת משונה ככל שהייתה, דודה יפה הצליחה לתפור ולהפוך משאלה למציאות, ואיתך בנו בתים צבעוניים מקופסאות קרטון, וקישוטים מיוחדים לסוכות, וכיסויי המיטה האישיים שהכנת לכל אחת לבת המצווה (שאגב שמורים ומשמשים היום את הנכדות) ואני שלא הסכמתי לגדל כלב בבית, היית לי לעזר, ומקום שאפשר לבא אליו לשחק עם הכלב של הדודים כמה שרוצים.

בנסיעותינו הרבות לחו"ל, ידעתי תמיד שתכיני לי מיצירותיך כדי שאביא לחברינו מתנות משמעותיות מעשה ידיך. והייתי כל כך גאה בך על כך! ובשנים האחרונות כאשר הצטרפו למשפחתנו הנכדות האהובות, את בשיא האדיבות, האהבה והנתינה הכנה והאמיתית שלך דאגת להכין להן שמיכות מתחרה, תמונות עם בובונים, צפרדעים ופילים – והכל כל כך מיוחד וייחודי, יפה צבעוני ומושלם – ואלו יהיו להן מזכרת ממך לעד. כל פעם כשבאת לראות אותן הבאת באמתחתך משהו מפתיע שהכנת לכל אחת (הרוכסן הצבעוני, הקשקשן עם החרוזים, הקופסאות הזוהרות ועוד ועוד) וכל דבר כזה היה כפלא בעיניהן כי הרגישו את אהבתך הטהורה בכל מעשיך.

דודה יפה, חיינו הרבה שנים יחד כאן בגעש ולא היינו רק גיסות, היינו החברות הכי טובות, היינו נשות סוד אחת לשנייה. ליבנו היה פתוח אחת לשנייה ויכולנו לשוחח שעות על הכל, הכל, הכל. היה לנו כל כך הרבה במשותף – בחודשים האחרונים נזכרנו הרבה בעברנו כילדות שגדלו בארץ בשנות החמישים, דיברנו הרבה על הורינו ומשפחותינו. שוחחנו על סופרים וספרים כי את אהבת לקרוא, ורק לפני מספר שבועות החזרת לי את הספרים האחרונים שהבאתי לך כשעדיין הצלחת לקרוא – וכל כך שמחתי כשאמרת לי שנהנית מהם.

המשך בעמוד הבא

יפה יקרה שלי/ מאת אסתי ברקן

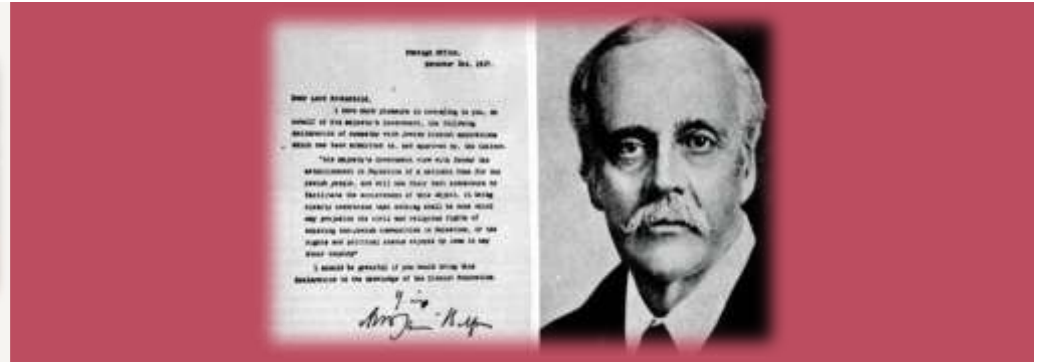
דודה יפה, היית אומנית בנשמתך – לא רק אומנית המחט ויצירה, אלא אומנית של החיים! למדת לחיות עם המגבלות הבריאותיות שהעצימו בשנים האחרונות ואמנות החיים שלך אפשרה לך להתמודד עם האתגרים שהחיים בצל המחלה זימנו לך. אמנות החיים שהייתה לך אפשרה לך לנהל את חייך עד יומך האחרון מתוך מודעות, עד שלא יכולת להם יותר.

דודה יפה, גיסתני, אהובתי, חברתי היקרה באדם: אנצור בליבי תמיד את דמותך בעלת הלב הענק, הטהור, האוהב, הכנה, התומך, המבין והמכיל! הייתה לי זכות גדולה שהיית חלק מחיי ומחיינו. איננו נפרדות – תמיד תהיי איתי בהרגשות ובמחשבות – את שם ואני כאן – לעולם תהיי איתי. נוחי בשלום ובשלווה ללא כאב ודאגה ואנחנו מבטיחים לשמור לך על המשפחה.

אוהבת אותך, אסתי

להשאיר את הווה מאחורינו / מאת דב נימן

שהוגשה לקבינט ואושרה על-ידיו: "ממשלת הוד-מלכותו: מביטה בעין יפה על ייסודו של בית לאומי לעם היהודי בארץ ישראל, ותעשה במיטב מאמציה כדי להקל על הגשמתה של מטרה זו, בתנאי ברור שלא ייעשה דבר, העלול לפגוע בזכויותיהן האזרחיות והדתיות של העדות הלא-יהודיות הקיימות בארץ ישראל, או בזכויות במעמד הפוליטי שהיהודים נהנים מהם באיזו ארץ אחרת, אכיר לך תודה, אם תביא הצהרה זו לידיעת הפדרציה הציונית. שלך, ארתור גיימס בלבור.

הצהרה זו מטעם ממשלת בריטניה עלינו לזכור, התרחשה שלושים שנה לפני ההכרזה על הקמת מדינה יהודית, כ"ט בנובמבר 1947, ובהמשך שנים אלו התרחשו סכסוכים ללא הפסקות בין העולם הערבי כולל ערביי ישראל, אשר גינו את הצהרת בלפור. איבה וגינויים, ניתן לומר, ללא עוררין, מאבקים נגד הטרור האיסלאמי שהתחיל להתעורר והקימו ארגונים בעלי השפעה למאבק נגד "הצהרת בלפור" כמו חמאס ונגד אמריקה משום שהנשיא טרומן נתן יד להקמת מדינת ישראל בכ"ט בנובמבר 1947, לעיל, טרור אכזרי נגד היהודים, אינתיפאדות, הרג וחבלות באוטובוסים. אצלנו הפלמ"ח, ההגנה וכמובן אחר כך צה"ל שיצא להגנת ישראל

המשך בעמוד הבא

מערכת הבחירות עם השמצות, כישלון של השמאל ובראש מפלגת העבודה, בין בוני המדינה, מפ"ם, ובניצחון בפעם החמישית של מר נתניהו, לא זקוקים לפסיכולוג על מנת לנתח התנהגות של עמים וחברה של עמים. ההיסטוריה לאורך השנים הוכיחה כי פריפריות, עוני וגם סבל, נאחזים במנהיג שמבטיח כי "יצילנו מרעב" עתה, כאמור, הכותרות של עיתונינו, הרכבת הקואליציה, על כן ולפי כך לא מיותר ללמוד את עברנו, את מלחמתנו נגד אויבינו שעדיין לא תמה, כי אנו נלחמים על קיומו של העם היהודי בארץ ישראל.

וכפי שאומר בתוכניתו מדי שבת, יצחק נוי, כשפונה אל פרופסורים המשתתפים בתוכניתו: "מה היית רוצה שילמדו הדור החדש" ... על כן בחרתי הפעם נושא חשוב מאוד של התנועה הציונית לקראת תקומתה של מדינת ישראל. "הצהרת בלפור" הייתה הצהרה בעלת משמעות אדירה מטעם ממשלת בריטניה אל לורד רוטשילד, אישיות בעלת השפעה ובנקאי נודע המעורב בתנועה הציונית.

הצהרת בלפור

משרד החוץ
foreign office

ב2 בנובמבר 1917

לורד רוטשילד היקר

יש לי עונג רב להעביר אליך מטעם ממשלת הוד-מלכותו את הצהרה האוהדת הבאה לשאיפות היהדות הציוניות.

להשאיר את הווה מאחורינו / מאת דב ניימן

הלורד בלפור

**"איבה וגינויים,
ניתן לומר, ללא
עוררין, מאבקים נגד
הטרור האיסלאמי
שהתחיל להתעורר
והקימו ארגונים
בעלי השפעה
למאבק נגד "הצהרת
בלפור" כמו חמאס"**

הלורד בלפור, חיים ויצמן ונחום סוקולוב

הצהרת בלפור יהיה עלינו לחפש את התשובות לשאלותינו בקונטקסט היסטורי של התקופה בה ניתנה הצהרה.

היום אחרי כ-102 שנה מאז ניתנה הצהרת בלפור (1917), על דורות ההמשך מוטל לנתח ולהוציא מסקנות האם זה היה כדאי לתנועה הציונית, לישראל שבדרך, לאזורנו, לעולם ערבי ובפרט לסכסוך ישראל-ערבי? לדעתי, אינטרסים אימפריאליסטיים הן הסיבות שהובילו את ממשלת בריטניה. רצונם לשלוט באזור, שימור קשרים עם העולם הערבי, כלומר, אוצרות הנפט, וכאמור שליטה על האזור. הצהרת בלפור אומנם הייתה כנראה חיובית אבל למדנו שבמשך שנים התנהגות הבריטים עם היהודים, סגירת שערי העלייה והמנדאט הבריטי שבידם מוכיחים זאת.

בכל הגבולות ונגד פלישת מדינות ערב יחד עם ערביי ישראל תחת פיקודו של המופתי מירושלים, חאג' אמין-אל חוסיין, ידיד של היטלר שנפגשו בשנת 1942 על מנת למצוא את "הפיתרון הסופי" גם למדינת ישראל שבדרך.

הפלישה של העולם הערבי, כאמור, לא צלחה. התרסקותם, ותחושת התבוסה שהיהודים, צה"ל ועולים חדשים הכתה אותם. ואכן זה לא נגמר, וכפי שאנו יודעים היטב, מלחמות לא פסקו, וישראל יצאה כמה פעמים עד שגם שתי מדינות ערביות, מצרים וירדן, דרשו שלום וגם התחננו לכך, אבל עם ארגוני טרור כמו חמאס, ג'יהאד איסלאמי, אש"ף, הטרור ממשיך, עד השלום שכן יבוא.

מסקנות לגבי "הצהרת בלפור" וכך כותבת אניטה שפירא, היסטוריונית, מרצה באוניברסיטה תל אביב: "כראוי למסמך דיפלומטי שהפך לאגדה נקשרו השערות ואגדות גם לנסיבות כתיבתו, כגון אותו סיפור חביב, על פיו החליט ראש ממשלת בריטניה דאז, לוי ג'ורג', על מתן הצהרת בלפור לעם יהודי כתגמול על הישגיו המדעיים של כימאי בשם ד"ר חיים ויצמן בשירות המאמץ המלחמתי הבריטי, מאידך גיסא היו שטענו שהיהודים בכוח השפעה מאגי-מסתורי השפיעו על בריטניה בניגוד לאינטרסים שלה, לתת את הצהרת בלפור. אחרים תלו את הקולר למתן ההצהרה באינטרסים אימפריאליסטיים של בריטניה אולם, אם נרצה להיטיב להבין לאשורה אותה תופעה מופלאה הקרויה

בשולי ההיסטוריה

פרשת מקוב / מאת לילך ברק

התעוררות תנועות חיבת ציון, לעשות מעשה ולרכוש 240 דונם אדמה ברחובות בכדי להקים בה מושבה. בעלה של בתיה, אברהם, חשב שאשתו השתגעה לגמרי ולא הסכים לבוא עימה לארץ-ישראל. אך בתיה לא ויתרה, בהותירה מאחור את הבעל הסרבן חילקה בינה לבין בעלה את עשרת הילדים- חמישה נשארו עימו וחמישה עלו איתה לארץ בשנת 1890.

בתיה מקוב הגיעה לרחובות בימיה הראשונים של המושבה, בת חמישים היתה, המבוגרת והמנוסה מכל החברים שהשתתפו באספה הכללית המייסדת של המושבה רחובות.

יצירת מדינת ישראל יש מאין היא אתוס ציוני שכולנו גדלנו עליו עם הרבה מאוד גאווה, ויחד עם זאת בשולי המאבק על יצירת לאום וחברה יהודית וישראלית שווה וצודקת, בבחינת "אור לגויים" יש גם סיפורים קשים, מסמרי שיער שגורמים לך לעצור לרגע ולשאול, האם לזאת התכוון המשורר?

אחד מהסיפורים הללו הוא פרשת יונתן מקוב

כמו כל סיפור מרתק הוא מתחיל באמא דומיננטית בשם בתיה מקוב, סוחרת מצליחה מהעיר בריסק, אם לעשרה ילדים שהחליטה, עם

במהרה פרחו עסקיה גם ברחובות כמהנדסת, קבלנית בניין ובעלת כרם ענבים. ביתה הנאה היה מהמשובחים במושבה.

ילדיה גדלו בבית מבוסס כלכלית וכולם עסקו בחקלאות בכרם המטופח. בשנת 1911 בהיותה בת 71 נפטרה בתיה. בצוואתה הורישה את הנחלה לחמשת בניה, כ-50 דונם לכל אחד.

אחד מבניה היה יונתן מקוב אשר נישא בסביבות 1900 לבת המושבה, שושנה (רישקה).

יונתן מקוב

לזוג היה כרם גדול ומצליח והם התגוררו בבית אביה של רישקה. הפרשה, שזכתה לשם 'פרשת מקוב', התרחשה בשנת 1913. וכך היה:

המשך בעמוד הבא

פרשת מקוב / מאת לילך ברק

לכאורה עוד 'אירוע' במושבה שכנראה לא היה זוכה לתיעוד היסטורי אלמלא דיווח אחד הפועלים על המקרה לעיתון 'הפועל הצעיר' שפרסם מיד את המקרה:

'בשבוע שעבר נעשה פה על ידי האכר יונתן מקוב מעשה גס המטיל צל על החברה והמקום שבהם נעשים מעשים כאלו. כידוע רגילים התימנים ללקט בשדות ובכרמים ולאסוף שם ענפים וזמורות שבהם משתמשים הם להסקה. [...]

מעשה שהיה כך היה. האכר הנזכר למעלה מצא בכרמו שלוש תימניות המלקטות ענפים, ולא הסתפק הלז בזה שהכה את המלקטות אלא שמצא לנחוץ גם לאסור אותן ולהובילן שבויות למושבה.

בסוף יום עבודה שגרתי למדיי זיהוה יונתן מקוב שלוש עולות מתימן, פועלות מוכרות שהתגוררו בפאתיה של המושבה כשהן מקוששות זרדים וענפים יבשים בכרם שלו, להסקת אש באוהליהן. יונתן שראה במעשה גניבה, החל להכות את הנשים והורה לפועליו הערבים לאסור אותן, לכפות אותן ולקשור את ידיהן לזנב של חמור. וכך, הובלו הנשים תוך הצלפות במקלות בתהלוכה אל תוך המושבה, וכשנכנסו לרחוב הראשי צלצל יונתן בפעמון בכדי שיבואו כולם לראות את הפועלות שנתפסו בקלונן. בין הנוכחים שצפו במחזה המבעית היו גם ילדיהן המבוישים של הפועלות התימניות.

פועלים תימנים זומרים בכרמי המושבה רחובות

¹ הפועל הצעיר, 10 בינואר 1913.

המשך בעמוד הבא

כמובן שהנשים התנגדו ברחו והתפזרו בכרם אולם הפועלים הערביים רצו אחריהן ותפסו אותן. והתפוסות- אסרו את ידיהן בחבלים, קשרו אותן לזנבו של החמור וככה הובילן אל המושבה: הנשים קשורות, מקוב מנצח על החמור וערבי אחר שומר על הנשים מאחוריהן ומאיץ בהן על יד המושבה ירד המנצח מן החמור לקח בידו את קצוות החבלים שבהן היו אסורות התימניות והכניסן אל תוך המושבה.¹

בעקבות הפרסום החליטה מועצת המושבה רחובות לקנוס את האיכר יונתן מקוב בסכום זעום של 20 פרנק, ובנוסף הוחלט על הקמת ועד משותף לאשכנזים ותימנים, שהיו רבע מכלל האוכלוסייה במושבה, בכדי להביא לשיתוף פעולה והבנה בין הצדדים. בזאת תמה אמנם הפרשה ברחובות אולם פרסומה גרם לזעזוע כבד ביישוב ולחשיפת עוד ועוד מקרי התעללות והתעמרות בעולים תימנים אשר שימשו פועלים במושבות צעירות נוספות (פתח תקווה, חדרה ועוד).

כאשר שככה המהומה נדחקה הפרשה עד שנשתכחה מהתודעה הציבורית במשך עשרות שנים עד שבראשית שנות השמונים כתב דן אלמגור (יליד רחובות) את השיר "זמורות יבשות" להצגה ב'בית לסינ' המתארת את העלייה מתימן.

אולם, עמותת עולי תימן פנתה לישראל קיסר (תימני בעצמו) וביקשה ממנו לפעול לצנזר את השיר בכדי למנוע עימות. השיר צונזר.

שנים לאחר מכן יזהר כהן הלחין את היצירה והקליט אותה לתכנית בערוץ הראשון ביום העצמאות שעסקה בעליות השונות, ואמורה הייתה (בין היתר בזכות המוניטין של יזהר כהן) לעלות בשעת פריים טיים. התכנית נדחקה לשעת לילה מאוחרת, ובדיעבד נודע כי עו"ד שוקי פורר, לימים ראש עיריית רחובות (ולימים מודח מתפקידו בשל עבירות שחיתות חמורות) איים בתביעה על רשות השידור כי אין מספיק עדויות לכך שהפרשה התרחשה ושהיא מכתימה את שמם של חלוצי רחובות. הוא האשים את אלמגור בבדיית הסיפור כמזימה כנגד ממשלת הליכוד (אלמגור הוחרם באותם ימים בשל הבעת תמיכה בשלום עכשיו בזמן האינתיפאדה הראשונה).

יונתן מקוב ומשפחתו המשיכו להתגורר במושבה רחובות ועשו חיל בחקלאות ובמסחר. בשנת 1945 נפטר יונתן ונקבר בבית העלמין של רחובות. בארכיון לתולדות רחובות ברשת אין זכר לפרשה העגומה.

אני ממליצה בחום לחפש את השיר הנפלא (והלא פשוט להאזנה) "זמורות יבשות" ביוטיוב, ולמתעצלים, הנה מילותיו:

המשך בעמוד הבא

שישי שמח בחוף השרון
24 לחאי | 2019

16:15 - אלון עודד | 16:45 - שלמה בזונין | 17:45 - תדלוינה
19:30 - ניימבו ניי | 20:15 - התחווה 6

בדיטה בעלת סמל
השיר נבחר על ידי מועדון התיאטרון

שלמה בזונין
תחומנטריי חוף השרון

תחווה 6

אלון עודד

תדלוינה

נפרטים ורכישת כרטיסים - אתר המועצה / פייסבוק חוף השרון

GATHERING DANCING SMILING

חוף השרון

זמורות יבשות/דן אלמגור

כולם מדברים על "השנים הטובות"
אך כל בן תימן במושבה רחובות
עוד זוכר מעשה באיכר יונתן,
שתפש שתי נשים מבנות תימן,
המלקטות בכרם בין השמשות
לא ענבים, רק זמורות יבשות,
זמורות יבשות,
זמורות יבשות להסיק תנורן.
הוא תפש את שתיהן, האיכר יונתן
והצליף ארוכות על השתיים בשוט,
וקשות המכות כזמורות יבשות,
כזמורות יבשות.

אז קשר את השתיים בחבל העב
אל חמורו, לקצה הזנב,
וככה, רוכב בגאווה
נכנס ברכיבה אל המושבה
וברחוב בראשי לעיני כולם
איכר על חמור, ושוטו מורם,
ושתי הנשים נגררות מאחור,
קשורות בחבל לזנב החמור,
שתי נשים חלשות, חששות, מתביישות
שניסו ללקט קצת זמורות יבשות,
קצת זמורות יבשות.

קשורות לחבל, כמובלות לתלייה,
וכל המושבה מביטה בדומייה,
ויודעת כל המושבה:
האיכר יונתן ממשפחה טובה.
וקורא יונתן: זה דינו של גנב,
להיקשר בחבל לקצה הזנב.
מה הן גנבו? נלחשות הלחישות
הן בכרם ליקטו זמורות יבשות
קצת זמורות יבשות
זמורות יבשות!?
זמורות יבשות!

דן אלמגור

זמורות יבשות/דן אלמגור

במרומי הגבעה מדנדן פעמון,
וברחוב הראשי מצטופף ההמון.
ורוכב האיכר ומנפנף לידיד,
והרחוב הוא ארוך והומה מתמיד.
צועדות הנשים, משפילות מבטן,
אך יודעות שצופה בהן בנן הקטן.
וברחוב הראשי, שם ברחוב הרחב
הוא רואה את אמו הקשורה לזנב,
הוא רואה את אמו הקשורה בצוואר
נגררת, מושפלת ברחוב עד עפר.
הוא רואה איך כולם בשתיקה מביטים,
הוא רואה חיוכים ושומע צווחה
"אמא, בואי, תראי! תהלוכה!"
וידועים כל בני המושבה:
האיכר יונתן ממשפחה טובה.
ויש האומרים: טוב עשה, ככה טוב.
שידעו, שיראו שאסור לגנוב.
והבן מתבונן. הוא ב"חדר" למד
על הבן התמים שכמעט נעקד,
והנה כאן ברחוב, לעיני העדה
מובלת האם לעקידה,
ובמקום מאכלת פולח השוט.

ועצים לעולה - צרור זמורות יבשות,
זמורות יבשות...

כן, מאז כבר חלפו שנים למכביר.
והבן הוא כבר סב, שיערו האפיר.
והרבה זכרונות כבר חלפו ודהו.
אך לעד לא ישכח
את הערב ההוא...

- ביצענו בדיקת סדקים במדרכות ובשבילים באזורי המגורים והגנים. לאחר הבדיקה החלטנו לטפל בכל הסדקים והבורות ובימים אלה ממש התחילה חברה לעבוד על שיפוצם.

- בנושא אחר, לאחרונה היו מספר מקרים של נשיכות על ידי כלבים וכן נמשכת התופעה של כלבים שמשוטטים חופשיים בקיבוץ ועושים את צרכיהם על הדשאים, המדרכות ובגינות, מבלי שיהיה מענה הולם מבעליהם. אנו מבקשים מהחברים בעלי הכלבים לקחת אחריות על כלביהם!! לשמור עליהם, ולאסוף את צרכיהם

הודענו למחלקת הפיקוח של מועצה האזורית והיא תגביר את האכיפה, שימו לב בבקשה.

מי היה מאמין אבל אני כבר עובד בגעש כחצי שנה, הזמן עף כשנהנים. נראה לי שאנחנו מתחילים להכיר, אני אתכם ואתם אותי. למרות שלא הייתי נוכח סיפרו לי שטקסי יום הזיכרון היה מאוד מכובד ויום העצמאות היה מדהים עם השתתפות המונית. ועל כך מגיע להודות מכל הלב למארגנים ולגלי ודפנה.

חודש אפריל היה חודש גדוש אירועים, מאוד אינטנסיבי.

בענף התשתיות קיבלנו מספר החלטות בעיקר בשיפור פני המחנה שחלק מהן כבר התחלנו לבצע וחלק נתחיל בביצוע בחודשים הקרובים:

- בעקבות התחממות המצב מבחינה ביטחונית החלטנו לבדוק מה מצב המקלטים בקיבוץ כשמטרתנו להביאם למצב תקני. ביצענו מכרז בין כמה חברות המתמחות בעבודות מסוג זה ובימים האחרונים סגרנו עם חברה שתתחיל בעוד כמה ימים לעבוד בשלושה מקלטים, בשלב ראשון, המקלט שליד עפרוני, השני ליד הכוורת, והשלישי הדו-קומתי. בנוסף ממש באותו עניין החלטנו לרכוש שתי מיגוניות אחת לבית תינוקות ואחת לעפרוני.

שלוש הודעות נוספות:

- **מועצה אזורית:** מחודש מאי תתחיל לעבוד עם הקיבוץ עובדת סוציאלית מהמועצה. תחילה תעבוד 4 שעות חודשיות בעיקר עם ממלאי תפקידים אך לא רק. תפקידה לעזור לנו להפנות את החברים לשירותי הרווחה הרלוונטיים ולעזור לנו לנצל בצורה מיטיבה את המשאבים בתחום הרווחה שהמועצה מפעילה.
- **בגיל הרך:** שיפצנו את המשרד של ענת ויעדנו חלק ממנו למרחב חדש בו החל מחודש ספטמבר 2019 יפתח מרכז למפגש של אימהות/אבות ותינוקות. המרחב ינוהל ע"י ענת, ובו יתקיימו מפגשים של אימהות/אבות לאחר לידה לפני כניסת התינוקות למערכת הגיל הרך. שם יוכלו אימהות/אבות לשתף, לחלוק, ולהתייעץ. המפגשים הללו ינוהלו על ידי גלי שקד וענת ובהמשך ישתתפו גם סנדרה ורוזיטה.
- אנו רוצים להתחיל להפעיל את התנועתון שיש במשרדי הגיל הרך מחודש יולי. תחילה נפעיל אותו פעמיים בשבוע משעה 16:00 - 17:00 כשהפעילות תהיה מיועדת לילדים עד גיל שלוש.
- כפי שכבר פרסמנו בעבר התחלנו לעבוד בגיל הרך עם "מחוסגן" ותינוקות שמתחילים את קליטתם בבית התינוקות בימים הללו יהיו חייבים להיות מחוסגנים. וכמובן שגם בכל יתר המסגרות החינוכיות עד גיל 3.
- החלטנו שבשנה הנוכחית נבצע החלפת גגות אסבסט בבית תינוקות ובברוש.

זה הכל בינתיים מקווה שתיהנו בשבוע הבא בפסטיבל המוזיקה.
שיהיה לכם שבוע טוב!

באוקטובר 2018 הייתה לי הזדמנות להצטרף למסע י"ב עם מיקי במסגרת בית הספר. היו לי התלבטויות רבות אך בתוך תוכי ידעתי שלעשות את המסע הזה עם צעירים זה יהיה הדבר הכי נכון, זאת תהיה חוויה יותר קלה.

למזלי מיקי הסכימה ואפילו מאד רצתה שאצא וככה יצאנו לדרך ביחד ולבד מסע אישי מדהים עם המון משמעות עבורי.

קצת רקע:

נולדתי בצרפת במרסיי, הורי ברחו מאלג'יר לצרפת לאחר מהומות קשות ב1961.

סבא שלי מצד אמא נרצח בפיגוע בשוק בבירה ודודה שלי נפצעה קשה.

בילדותי שמעתי המון סיפורים וחוויות מאבא שלי (ז"ל) שמאוד אהב לספר על עברו ובעיקר על ה4 שנים בהם השתתף במלחמת העולם השנייה והלחימה נגד הנאצים.

בגיל 17 אבא התנדב לצבא הצרפתי לאחר שזרקו את כל היהודים מבתי ספר, כתלמיד מצטיין, החלום שלו ללמוד רפואה התנפץ. לכן החליט לצאת להילחם.

לאחר זמן קצר נכנס למחנה עבודה בשם "בדו" (bedeaux), מחנה קטן פחות מוכר, לשם העבירו הרבה חיילים יהודים. לקחו אותם לעבודת פרך, איבדו הרבה מחבריו. אבא שלי ניצל בנס, הוא היה נהג של אחד הקצינים הגרמנים שהבריח אותו החוצה. בהמשך הוא הצטרף לצבא אמריקאי, היה בגרמניה, איטליה, פולין וצרפת. הוא נלחם נגד הנאצים ובתום המלחמה שיחרר אנשים ממחנות ריכוז והשמדה. הסיפורים שלו היו מרגשים.

כילדה/ נערה היה לי קשה להאמין שכל זה יכול להיות אמיתי, נשמע לי תמיד כמו סיפורים בשיעור היסטוריה. יחד עם זאת, זה סיקרן אותי התעניינתי, שאלתי, חקרתי.

קיוויתי שיום אחד אני אוכל לנסוע עם אבא למקומות בהם הוא היה ונלחם אבל זה היה חסר סיכוי הוא לא הסכים לחזור לגרמניה או לפולין, הוא הבטיח לעצמו שלא ידרוך שוב על אדמתם. הוא נהג לומר: "צריך לגלח הכל שלא יישאר זכר לסבל ולאכזריות וגם כדי שלא יהיה סיכוי שזה יקרה שוב.

אני מודה שלא הבנתי אותו, כעסתי וחשבתי שהוא ממש לא צודק עד שהגעתי לאושוויץ ומיידנק שם הרגשתי הרבה כעס הכל עומד כאילו הכל יכול לחזור על עצמו.

על המסע:

קודם כל אני מודה למיקי שנתנה לי את ההזדמנות לנסוע איתה ולהגשים חלום היה לנו מאד כיף ביחד ולבד, נתנו הרבה חופש אחת לשנייה אבל גם חיבקנו אחת את השנייה ברגעים שהיה צריך.

המסע התחיל ביום רביעי 17/10/18 :

נחתנו בקטוביץ' בשעות הבוקר, חילקו אותנו לקבוצות, בכל אוטובוס 2 כיתות ומדריך מקסים עם ידע עשיר בכל מקום שביקרנו סיפר הרבה עדויות.

בסיורים העדויות זה הדבר הכי חשוב, דרכם אפשר באמת להמחיש את מה שרואים.

סיפורים קשים של אנשים שאיבדו הכל : את רכושם, את בתיהם ומשפחתם ובעיקר את עצמם, איבדו צלם אנוש מול האכזריות קיצונית וחולנית. ברגעים שחשבנו ששמענו את העדויות הכי קשות במקום מסוים. למחרת היינו שומעים עדויות קשות יותר במקום אחר. פשוט בלתי נתפס.

ביום הראשון ביקרנו בבית קברות היהודי גלייביצה, שם קבורים רבנים וצדיקים באחד הקברים ניתן להתפלל ולכתוב בקשות בפתק כמו בכותל ☺

נסענו לקראקוב טיילנו ברובע היהודי העתיק, הכל נראה שמור ונקי, קיבלנו הסברים והכנות לימים הבאים.

יום השני 18/10/2018 סיור במחנה השמדה אוושיץ בירקנאו:

צרם לי שבכניסה כתוב "מוזאון אושוויץ" הגדרה לא מתאימה למקום שבו התרחש כל כך הרבה סבל, זוועות ורציחות. הרגשתי חנק, כל הסיפורים שמעתי בילדותי רצו לי במהירות בראש ומה שראיתי עד עכשיו בשחור לבן בסרטים הדוקומנטריים הפך לצבעוני ואמיתי כאן מול עיני. עברו בי המון מחשבות האם זה נכון להשאיר הכל ככה כדי שהאנשים יאמינו שכל זה קרה או להרוס הכל כדי שאף אחד לא יקבל רעיונות. דילמה שליוות אותי כל המסע. הכל שם מתוכנן בצורה מטורפת וחולנית עד הפרט האחרון. תחושות קשות וכבדות עולות והדמעות מתפרצות בלי שליטה.

ביום השלישי 19/10/2018

ביקרנו בגטו קראקוב, ראינו את הכיכר המרכזית משם היו מפנים יהודים למחנות.

בגטו אפשר להרגיש את הצפיפות בניינים עם בתים קטנים, סיפרו לנו שהתנאים היו מאד קשים, בית למשפחה אחת הפכה לבית ל4 או 5 משפחות. דחסו המון יהודים מעט מאד שטח.

לאחר מכן קיבלנו זמן חופשי להסתובב בעיר קראקוב, עיר יפה תיירותית עם מסעדות וחנויות כרכרות וסוסים.

ביום הרביעי 20/10/2018 :

נסעו לגטו ורשה, לסיור בגן חיות שם שמענו על שומר גן ואשתו שהצילו המון יהודים בזמן המלחמה, היו מחבאים אותם בכלובים ובאסמים. גן החיות שמור ומטופח.

בערב חזרנו למלון והייתה לנו פגישה עם חסידת אומות עולם ידוויגה גואוור'ך ואחיה הצעיר יוסף.

ידוויגה אישה יפה, סיפרה על אבא שלה שהיה חוטב עצים וכל פעם שיצא לעבוד ביער פגש יהודים שניסו לברוח, הוא הסתיר אותם בביתו, הוא הסתיר גם משפחות שלמות, יום אחד השכנים הלשינו והנאצים הגיעו לביתם רצחו את האבא והציתו את ביתם, ידוויגה בת 8 לקחה את אחיה הקטן שהיה תינוק וברחה וכך גם הצילה אותו. שאלנו אותם אם יש לה כעס על המחיר הכבד ששילמו בעקבות הצלת יהודים. היא ענתה לנו שהכעס מופנה לגרמנים ולהתנהגותם, באותה תקופה היו להם המון חברים יהודים וזה היה הכי טבעי בעולם לעשות הכל כדי לעזור להם.

פגישה מאד מרגשת ומעניינת. פשוט מחמם את הלב שבין כל הרוע והחוסר אנושיות היו גם אנשים יקרים לא יהודיים שעשו את הבלתי אפשרי כד לעזור ולהציל, זה בכלל לא מובן מאליו.

יום החמישי למסע 21/10/2018:

סיור במחנה השמדה מיידנק הקשה מכולם. משרפות בכמויות, תאי גזים והר האפר, אחד הסיורים הקשים. המחנה ממוקם על גבעה מעל לובלין, אי אפשר להתעלם מהעובדה שכל התושבים ראו, ידעו, שמעו והריחו את המתרחש והמשיכו לחיות כרגיל. עלו לי מלא שאלות בעניין על ההתנהגות של האנשים שגרו סמוך למחנות או אותם קצינים נאצים שגרו עם המשפחה שלהם כמו מלכים בכניסה למחנה מול הזוועות, היריות וריח העשן...מה הם אמרו לילדים שלהם? איך הם ישבו סביב שולחן או נרדמו בלילה כשכמה מטרים משם נרצחו ילדים ואמהות. לא מצאתי תשובות! פשוט אין תשובות, זה לא נתפס

הדמעות לא עזבו אותי בכל היום הזה.

כל מה שרציתי זה לחבק את אבא שלי ולהגיד לו כל הכבוד ששרדת את המלחמה ונשאת שפוי. כל הכבוד שהיית חלק מהחיילים שנלחמו נגד הנאצים ושיחררו מחנות. איש חזק פיזית ונפשית.

יום השישי למסע 22/10/2018:

סיור בבית הכנסת של טיקוצין. בעיירה הזו נרצחו מספר מאד גדול של יהודים בבורות ירי ביער הסמוך תוך 2 לילות. ביער היה שקט מוחלט, עצים ארוכים וקרים עומדים מסביבנו כמו חיילים. כשמסתכלים שמאלה ימינה מבינים שאין סיכוי להסתתר או לברוח. הנוכחות שלנו שם חשובה. הכל מלא דגלים כחול לבן משלחות של חיילים, משטרה, ניצולי שואה שבאים לספר את הסיפור שלהם, והרבה נערים שעומדים במעגל ושומעים את הסיפורים.

מי שמכיר אותי יודע שאני מאד ציונית ושם הבנתי כמה זה חשוב שיש לנו מדינה עם צבא חזק שמגן עלינו. עם כל הבעיות שיש בארץ זה עדיין המקום הבטוח בו אני גאה לחיות ולגדל את ילדיי.

בהמשך נסענו לטרבלינקה, שטח גדול עם המון אבנים עומדות ועל כל אבן שם של משפחה שנעלמה. הגרמנים דאגו להרוס את הכל לפני שחרור המחנה. קור שחודר לעצמות באופן מיוחד עמדנו שם כמה דקות וקפאנו, מחשבות קשות איך האסירים עמדו שעות ללא תנאים בקור כזה.

היום האחרון למסע היה יום של סיכום והתארגנות מזג אוויר לא אפשר לנו להסתובב הרבה ירד הרבה גשם רוחות וקר. במהלך המסע התחושות היו קשות והמון מחשבות ודילמות מילאו את ראשי. בניגוד לרוב האנשים אני לא אהבתי את פולין, הכל מאד קר ואפור, בכל מקום הרגשתי את הסבל והעצב. הגענו בתקופת השלכת לכן לא ראינו טיפת ירוק.

היה לי מאד קשה לשמוע על ה"סלקציה", הפרידו משפחות שלמות באכזריות קיצונית וחוסר אנושיות מוחלט. אני שמחה שעשיתי את המסע הזה כשאבא שלי היה עוד בחיים, סיפרתי את הסיפור שלו והראתי את המדליות. המסע הזה חשוב לכל אדם. עד שלא מגיעים לשם לא מבינים לגמרי את השואה.

שמחתי לשתף אתכם במסע שלי, לקראת יום הזיכרון לשואה ולגבורה תזכרו דבר חשוב:
אסור לשכוח ואסור לסלוח

אחד במאי/מאת דב נימן

גם באמריקה התחוללו הפגנות סוערות בעת המשבר כלכלי בשנת 1929, וגם כמובן בדרום אמריקה. הפגנות ב"אחד במאי" בישראל התחילו בערים חיפה, נצרת, ובכל המדינה, בעצם טרם מדינה, התנועה הקיבוצית כבר חגגה ויצאה לרחובות תל אביב. בשנת 1952, כמדומני, ארגון שהיה תחת ארגון ההסתדרות, ומפלגות סוציאליסטיות כמו מפ"ם, מפא"י, אחדות עבודה ומק"י המפלגה הקומוניסטית בראשות משה סנה, מנהיג ציוני דגול שאחרי שעזב את מפ"ם הקים את מק"י. העיתונים יצאו בכותרות אדומות, סמל של חג ועצב על הדם שנשפך למען חיים יותר אנושיים ונורמליים. לפועלי ישראל ולפועלי כל העולם.

כל השנים של תקופה הן חלק מההיסטוריה של העולם, והנה באחד במאי בשנת 1872 התקיימה הפגנה בטורונטו שבקנדה, שארגנה הפדרציה של ארגוני עובדים אשר דרשה לשחרר פועלים כלואים שהתקוממו נגד תנאי השכר, וחג הפועלים הבינלאומי, "אחד במאי" נקבע ב-1893. בעקבות שביתה זו שביתות והפגנות של פועלי העולם, למדו להתארגן על מנת להביע את מחאתם בפני ממשלות ומעסיקים. זה היה תמיד יום שמח אבל גם יום עצוב עקב שערוריות, התקוממויות נגד המשטרה שדיכאה וניצול עד רעב של האדם העובד.

למה ומדוע דעך יום גדול של הזדהות עם פועלי ישראל? שעוד היום ב"אחד במאי" סוגרים מפעלים ומעבירים לטורקיה, כפי שהתרחש לפני שנים כשסגרו מפעלי טקסטיל בנצרת עילית והעבירו אותם לירדן, גם בירוחם סגרו מפעל עם 250 פועלים שנזרקו לרחוב וללא פרנסה, ירוחם עיר דרומית שבראשה עומדת נחמה טל, חברת מפלגת "העבודה". אז מי היום מזדה עם בעיות של פועלי ישראל? קולה של ההסתדרות אינו נשמע, על מפלגת העבודה להושיט עזרה, זה אמור להיות לדעתי תפקידה הראשון אחרי הבחירות ואשר אתמול, 30 באפריל, נבחרו חבריה כח"כים בכנסת ישראל.

אסור לשכוח את ההזדהות עם הנזקקים שלנו, ובכל העולם ושילדים עדיין מחפשים אוכל בערימות אשפה, "אחד במאי" דעך, אבל זאת טעות היסטורית.

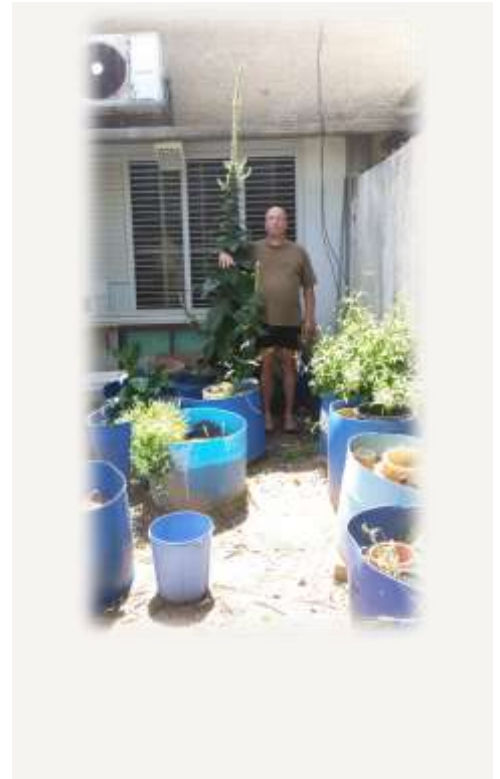
תקציר הפרקים הקודמים:

שסולק מהממיר, ואחריו סולק גם פוקס ספורט. לצרכני הספורט האמריקאי המושבעים - פוטבול וכדורסל (גילוי נאות: כותב המאמר ואשתו בהחלט נמנים עליהם) כמעט ולא נשאר ערוץ שימלא אחר ציפיותיהם. ערוץ 5 שידר מדי פעם קצת מזה וקצת מההוא.

אי שם בין פרק 2 ל 3, בתחילת שנות התשעים של המאה הקודמת, היו רן ברק ועבדכם הנאמן משכימים קום, ונוסעים לת"א לבית דודו של רן שהיה מנוי של הכבלים, כדי לצפות במייקל ג'ורדן האגדי מלהטט בין הסלים.

1. פעם היה רק ערוץ 1 בטלויזיה, וצפינו במה ששידר מחוסר ברירה אחרת.
2. הגיעו ערוץ 2, וערוץ 10, והמבחר גדל, יכולנו להיות קצת בררנים.
3. הכבלים הגיעו לגעש, ואחריהם חברת הלויין, ואיתם הגיעו ערוצי ספורט ישראליים-5 ונספחיו, ערוץ אירופאי-יורוספורט, ואחרונים חשובים הגיעו הערוצים האמריקאיים - פוקס ספורט ו **espn**. מבחר הצפיה גדל, והיה למה לצפות.

4. אי, אס פי. אן היה הראשון

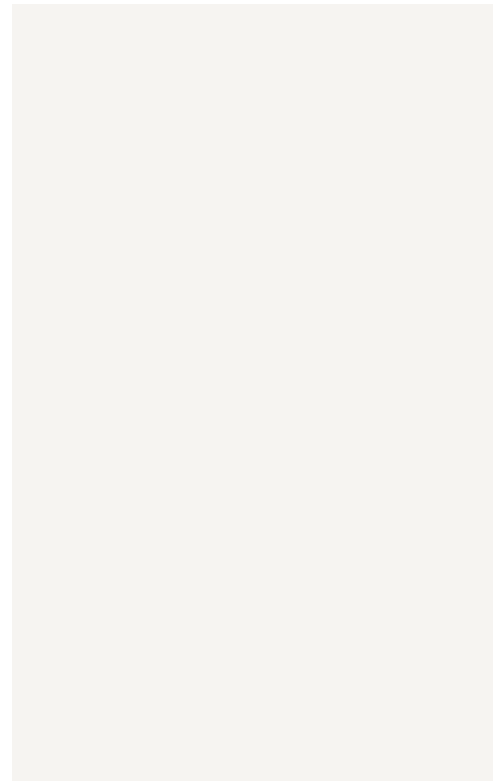

מייקל ג'ורדן האגדי!

מאוחר יותר כאמור הגיעו הכבלים גם לגעש ונחסך מאיתנו הצורך לנסוע תל אביבה. האמריקאים, שכידוע מובילים בכל הנוגע לטכנולוגיית הצפייה בטלויזיה, פיתחו פורמט חדש - צפיה בספורט בשידור ישיר או מאוחר דרך רשת האינטרנט. ראשונה התחילה בכך ליגת הפוטבול האמריקאי, ואחריה הגיעה גם ליגת הכדורסל. בימים אלה ממש מתחילות סדרות הגמר האיזוריות בפלייאוף הכדורסל האמריקאי, שהשנה הוא מרתק במיוחד. נכון להיום, הצופה בישראל יכול לצפות בשידורים רק בערוצי 5 למיניהם. כאן המקום לומר, שהכותב מאס מזמן בשדרים ובפרשנים הישראליים, שחלקם עילגים להחריד, וחלקם מרגישים צורך שאיננו בר כיבוש למלא את זמן המשחק בדברת בלתי פוסקת, משל היה זה שידור רדיו, שהצופים אינם רואים את השידור וזקוקים לתיווך תמידי. האמריקאים בוררים בקפידה את שדריהם ופרשניהם, מעבירים אותם הכשרה נכבדה, והתוצאות בהתאם. השידור קולח, ענייני, ומקצועני. בחזרה לערוץ 5, שכאמור סובל מרמה ירודה של שדרות ופרשנות, לא ממש נותן תמורה ראויה. בשנה שעברה קנינו מליגת הפוטבול מנוי שנתי לצפיה בכל המשחקים כולל הפלייאוף,

ומה אומר לכם, תענוג צרוף! אין נדנודים בעברית עילגת וטרחנית, אתה יכול לבחור באיזה משחק לצפות, בשידור מלא ללא פרסומות ופסקי זמן, או בשידור מתומצת שכולל רק את האירועים המעניינים שהיו במשחק. בחזרה לשידורי הכדורסל כיום, נפלה בבית החלטה שבשנה הבאה נקנה מנוי גם לכדורסל האמריקאי, ונוכל לבחור במה ובמי לצפות. יתרון נוסף מבחינתי הוא, שתוצאות המשחקים ידועות לי מראש, וכך אינני סובל מצפיה במשחקים בהם קבוצתי האהובת מפסידות. **Win-win**.

טיול עם לינה ברמת הגולן מה בתכנון?

יום שישי 14.06	יום חמישי 13.06
ארוחת בוקר בחאן יציאה מהחאן לטיול רגלי בנחל אל על בהדרכתו של סיון (הטיול כולל כניסה למים) יציאה בסביבות 13:00 לכיוון הבית הגעה משוערת בין 16:30-17:30	יציאה מגעש בשעה 16:00 הגעה לחאן בשעות השקיעה תצפית שקיעה בהדרכתו של סיון לינה במאהל גדול ומשותף בחאן אל על ארוחת ערב ברביקיו מפנקת במתחם המאהל
	
אנחנו דואגים להכל אתם רק צריכים להביא: שק שינה, מים לטיול, בגד ים, נעלי הליכה, כובע ושאר הדברים שאתם צריכים כדי לישון בכיף ולקום עם אנרגיות רעננות וטובות!!!	
עלות משתתף (בכל גיל): ₪ 160	
סיון וועדת תרבות	ההרשמה פתוחה עד ה-03.06

על הזיכרון / מאת דליה מורן

לכן, לדעתי, לא קיים בגעש שום מפעל ציבורי בולט להנצחה.

אך בכל זאת, מזה 30 שנה נאספים דפי זיכרון לחברי קיבוץ שהלכו לעולמם.

במועדון, באחת מפינותיו, בארונות קטנה, נמצאים קלסרים האוצרים בתוכם את תולדות חברינו ופועלם. הסיפור האישי והסיפור הציבורי של החברות והחברים שהקימו את הבית הזה, את המקום הזה ואת החברה הזאת.

תרבות הזיכרון בעם היהודי הוא ערך חשוב ורב ערך מקדמא דנא.

כל קהילה יהודית בכל מקום שמתקיימת כזאת, בונה לה את תרבות הזיכרון שלה.

כבר אמר יגאל אלון: "עם שאינו משמר את עברו ההווה שלו דל ועתידו לוט בערפל".

ובתוך כך – הזיכרון האישי והקהילתי.

בגעש לא הקמנו פינת הנצחה למתינו.

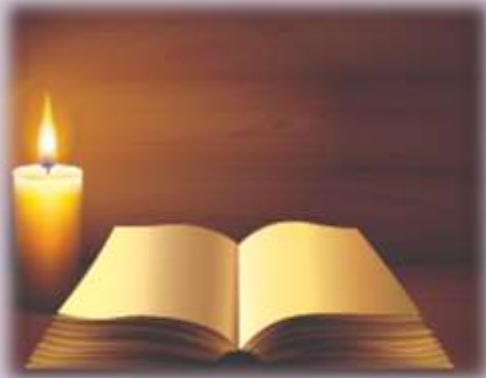
שלא כמו בישובים/קיבוצים רבים, שסבלו אובדן בנים וחברים במלחמות ישראל, או שחבריהם היו שרידי השואה, בגעש לא היו רבים מאלה.

הדפים האלו, כמכלול, מספרים סיפור מדהים של אנשים ששורשיהם ברחבי העולם, ואת מיטב שנות חייהם, כוחם ואונם השקיעו במקום הזה.

דפדוף בעמודי הזיכרון הם תמונתה של געש, בונה, אוהביה ומי שחיייהם הוקדשו לבנייתה של החברה הקיבוצית ש"געש" שמה למען עצמם, למען בניהם ולמען הדור השלישי והרביעי.

דפים אלה הינם רשת גניאולוגית של דור שלם שאורחות חייו וסיפוריו הם ספר מפואר שראוי לקרוא בו וללמוד אותו.

בחודש זה, חודש שכולו זיכרון, הבה נצדיע לבונים את הבית הזה.

צלצלו להגיד מזל טוב

- 1.5** - זמירה בן נחום, רובין אורית, לביא יהב
- 2.5** - גדעון ברק, ברק בן אריה, יונה שפרה אלון, ישי שחר
- 3.5** - יפה ברקן, שלמה ניימן,
- 4.5** - אייל הדר
- 5.5** - אטל פופר
- 6.5** - רובין מיכל, עמית כנען, עומר מדי
- 9.5** - שרה שרויט, אופיר סיטרין, גל חיים יערי
- 12.5** - רובין דורון, בן דדוש, דור אברהם חסון
- 13.5** - יואב דרורי, אדוה רוגלין, שי פלדמן
- 14.5** - גלעד פלר, תום תירוש ג'ייקובס
- 15.5** - יולנדה כץ, ארנה סלוצקי, דגנית בלבן
- 16.5** - תם יערי, עינב סיטרין, אופמן רומי
- 17.5** - צוף ציקמן, אלון יערי
- 18.5** - ישראל (טיטו) פלדמן, יעל אלישיב, מורן רוגלין
- 19.5** - שרון סקיבה
- 21.5** - נועם אשד, אלמוג אביגיל הדר
- 22.5** - מרטה לביא, נועה תירוש,
- 23.5** - דניאל משה צרפתי,
- 25.5** - עומר ברדה, יובל כהן
- 26.5** - אלעד הר נוי
- 27.5** - נטע קסטין
- 28.5** - חגי אבני, יובל כנען, דיאנה ליפשיץ
- 29.5** - חיים יוגב
- 30.5** - צביקה גולדברג
- 31.5** - עופר בשן, דפנה להב

ברכות לבביות

- לנופר ואיתן צור, מזל טוב להולדת הבן. אח לכרם. נכד לצביקה ומירה

